

In de ban van de kunst

Inigo van Alphen

Roman

Mei 2012,

Herziene versie: juli 2014

Omslag: Jacob Berckheyde: De bocht van de Herengracht, 1671-1672 (Eigendom Rijksmuseum, A'dam,)**. Ontwerp: I. van Alphen

** In 2007 verkregen van malafide kunstenaar; na rechtszaak rechtmatig eigenaar.

Geschokt

Op een maandagnamiddag in september reed David door de Ardennen. Hij was op weg naar zijn vakantiehuisje aan de Amblève. Het regende pijpestelen. Onderweg had hij in een wegrestaurant zonder na te denken wat fastfood in de vitrines aangewezen en een plekje opgezocht in het kille, bijna lege vertrek. Toen hij de eerste hap nam, schroefde een enorme spanning in zijn lijf zijn keel dicht en wilde hij de maaltijd meteen voor gezien houden. Hij staarde met enigszins troebele ogen naar de dennenbossen die in hun donkerte met hem mee leken te treuren. Uiteindelijk lukte het hem toch het truckersmaal te verorberen. Hij zette zijn dienblad in de afvalwagen, kocht nog enig proviand voor de avond en sjokte langs de prullaria en schreeuwerige magazines bij de kassa. Toen hij afgerekend had, merkte hij hoe hij er aan toe was: hij voelde zich een opgejaagd dier dat schichtig om zich heen keek en opschrok zodra er ook maar iets bewoog. Daarom wilde hij vanaf nu geen mens meer zien, geen geluid meer horen, nee, geen enkele impuls van buitenaf krijgen. Later, terwijl hij zijn weg zocht langs dorpen en bossen en de ruitenwissers in de hoogste stand hun werk deden, tolden slechts vragen door zijn hoofd.

Tegen het vallen van de avond bereikte hij zijn buitenhuisje. Hij had de beheerder van het complex zijn komst al vanuit Nederland aangekondigd, zodat hij zo door kon rijden. Gelukkig was het gehele terrein verder uitgestorven; nergens brandde licht of was enig teken van leven te bespeuren. Hij stapte doodmoe uit zijn auto, snoof even de frisse dennengeur op en droeg de twee koffers met inderhaast bij elkaar geschraapte spullen naar binnen. Hij luchtte even de woon- en slaapkamers en nam een douche. Hij zocht een kussenset, haakte die om een terrasstoel en ging daarin voor zijn deur naar de inmiddels bijna niet meer te onderscheiden Ardenner horizon zitten staren.

Nadat hij daarin eigenlijk alleen maar meer vragen en raadsels had gezien, dompelde hij zich bij de gaskachel onder in een mengsel van alcohol, nicotine en chips, terwijl een cd van U2 repeterend de pijn probeerde te verdoven. Tegen tweeën zocht hij met nog meer hartzeer zijn bed op.

Wat was er met hem gebeurd? Waarom had hij het niet aan zien, voelen komen? Starend naar het plafond probeerde hij tot bedaren te komen, maar zijn hart bonkte harder en sneller dan ooit tevoren. Na een tijdje stond hij weer op. In het pikkedonker liep hij tastend langs de muren naar de wc. Hij plaste naast de pot...

Als gebruikelijk had hij op zaterdag met Sarah op het Amsterdamse terras gezeten, bij hun favoriete café-restaurant aan de gracht. Ook nu had hij twee witbier besteld en spraken ze de dag door. Ze luisterde niet anders dan anders naar zijn belevenissen van die dag; hoe hij in een dorpskroeg in het oosten gesproken had met de uitbater en van hem vernomen had hoe de turfstekers in de negentiende eeuw hun bruiloft vierden; dat hij in de trein terug naar Mokum aan de praat was geraakt met een studente aan de Rietveldacademie die het hart zodanig op de tong had dat ze hem in enkele minuten haar visie op het leven gaf; dat het polderlandschap hem net zo raadselachtig voorkwam als toen hij voor het eerst met zijn moeder vanuit het zuiden naar Haarlem was gespoord. Ze had, nippend van haar bier, gelachen zoals ze zo vaak lachte. Ook zij vertelde waarmee ze haar dag gevuld had: met haar zoveelste etappe in een zoektocht naar een paar Tiffanylampen, met haar vaste –wat zij noemde- overleguurtje met haar vader en natuurlijk met haar dagelijkse fitnesssessie. Ditmaal had ze er vanwege het prachtige weer voor gekozen een rondje Vondelpark te joggen. Met een oortje in en de blik op de fietsende, wandelende of andere joggende stadsgenoten had ze zich door de groene long van de stad bewogen.

Niets had hij gemerkt van de onrust die toch als een vulkaan in haar gewoed moest hebben. Hij had zich af laten leiden door haar vertrouwde gebaartjes, de opgewekte toon in haar stem en niet in het minst het prettige decor van een in goud gehuld zeventiende-eeuwse stadsplein, waarin hij met haar mocht vertoeven: hij had zich, als zo vaak op zaterdagnamiddag, heel gelukkig gevoeld met haar. Dat zaterdagritueel kenden ze al jaren, eigenlijk al vanaf het moment dat David besloten had op zaterdag 'de wereld' te verkennen, zoals hij het noemde. Hij had het destijds zo luchtig mogelijk geformuleerd, maar eigenlijk wilde hij één dag in de week vrij zijn van de verplichting om te werken, ook al wilde dat niet zeggen dat hij op zaterdag voortaan niet meer werkte. Zo dwong hij zichzelf ertoe - zo had hij Sarah uitgelegd- op die dag in de week al zijn zintuigen naar de buitenwereld nog verder open te zetten dan hij de overige dagen al deed, en zijn atelier in ieder geval niet te bezoeken.

Sarah zuchtte echter, leunde achterover en richtte haar blik op een onbestemd verdwijnpunt aan de overkant. Plichtsgetrouw en zakendier als zij was, had zij een gevoel van ergernis en teleurstelling niet kunnen onderdrukken. Maar toen David haar enkele alternatieven schetste voor extra computeruren, zag ook zij de voordelen van een werkloze zaterdag.

Die avond zou hij, zoals wel vaker de laatste tijd, met Casper uitgaan. Ditmaal zouden ze ook samen 'een hapje eten'. Ze reageerde weliswaar nogal kortaf, maar hij had niet de indruk gehad dat ze het bezwaarlijk vond. 'Ik zie je morgenochtend, oké? Rond koffietijd.'

'Dag, schat,' had ze geantwoord, zonder hem daarbij aan te kijken...

Toen hij die zondagochtend wakker werd, keek hij niet, als gebruikelijk, tegen de weelderige, donkere haardos van zijn partner aan, en ook niet in haar gezicht met de als met een pincet nauwkeurig ingeplante wimperhaartjes, haar Modigliani-neus en nog steeds meisjesachtig gekrulde bovenlip. Hij voelde een lichte kater, zoals wel vaker op zondag na een aangename tocht met Dionysos. Hij rekte zich uit, keek hoe laat het was en stapte uit bed. Op zijn gemak kleepte hij zich aan, waste en schoor zich en ging naar beneden. Stille, geen Sarah te zien. Merkwaaardig, dacht hij. Niets voor haar om zo vroeg al de deur uit te gaan. Hij kon zich ook niet herinneren dat ze een afspraak had of ook vandaag iets voor zichzelf van plan was. Niets vermoedend zette hij vast het koffieapparaat aan, maakte een paar toastjes klaar, schonk de koffie in een kop, zette alles op het ontbijtblad en liep de tuin in. De frisse lucht en de koffie maakten zijn hoofd weer helder, zo helder dat hij voor het eerst in jaren onraad rook, althans de herinnering aan onraad bij hem opkwam, een onaangenaam gevoel dat dateerde van zijn vroegste jaren. Niet best dacht hij en hij liep, ongerust en inmiddels gealarmeerd door Sarah's afwezigheid weer naar binnen. Hij zocht zijn mobiele telefoon om met haar of één van haar vele vriendinnen- ja, met wie eigenlijk?- contact op te nemen. Hij had van enkelen het nummer overgenomen, maar lang niet van haar hele netwerk. Het mobieltje lag op de werktafel in de achterkamer. Vreemd om dat hier aan te treffen, dacht hij nog, vlak voor het moment dat hij het zag, voordat hij datgene zag wat hij nu, hier op een stoel in de Ardennen, in ieder geval als één van de meest fatale beelden in zijn leven beschouwde; een briefje waarop hij moest lezen – en op dat moment vervloekte hij het feit dat hij ooit had leren lezen :

'Ik moet je verlaten, voorgoed. Vaarwel, David. Probeer me alsjeblieft niet te vinden. Ik moet alleen zijn. Sarah.'

Woorden die hem één voor één dwars door zijn hart sneden, die hem deden rillen, die hem de adem benamen. Hij greep naar zijn hoofd, zakte door zijn knieën en zocht naar houvast, omdat het hem duizelde. Hij zeeg neer op de stoel waarop zij haar uren achter de computer sleet, waarop zij haar freelance managementtaken uitvoerde, ook voor hem.

De stilte werd stiller dan hij gewend was, het was alsof zij met een naald de wereld van zijn zintuigen binnen was gedrongen en geleidelijk hun activiteiten verdoofde. Hij kreeg het koud en het leek alsof alleen zijn hersenen nog functioneerden. Hij dacht na, nu hij niet meer kon voelen, en nog eens, en nog eens. Een kwartier, een half uur, uren?

Hij had geprobeerd om haar te bereiken, vergeefs,. Haar mobiel was 'dood' en hij had wanhopig gezocht naar aanwijzingen in huis die hem maar op een aanzet van een spoor hadden kunnen

brenge - bij familie, bij kennissen en enkele vriendinnen van wie hij de nummers wel nog had, omdat die in zijn mobiel alle gewist waren. Hij had in zijn ellende, woede en verdriet zelfs haar computer proberen te kraken, maar zonder enig resultaat.

Wat was er in godsnaam verkeerd gegaan, wat had hij niet gezien, wat verkeerd gedaan? Was hij blind geweest voor signalen die zij tientallen keren, met allerhande middelen had uitgezonden? Was er een ander in het spel, bijvoorbeeld op de zaterdagen dat zij op zoek was naar de zoveelste perfectionering van hun interieur? Het was niet eerlijk, het was een misverstand, een foute grap, een testcase misschien? Zou ze hem zo meteen voor het diner lachend in de armen sluiten en met een gemeen lachje om haar mond vragen of hij al gekookt had? Hij hoopte het, maar wist dat hij zijn kostje voor zichzelf moest maken. Hij keek in de vriezer en zag dat er nog één maaltijd in lag. Geen toeval, dacht hij. Met bijna dichtgeschroefde keel at hij de opgewarmde pizza half op en dronk tweemaal zoveel wijn als gewoonlijk.

Davids zelfonderzoek liep vast in de verdoving die de alcohol tweeebracht. Plotseling kreeg hij de geest. Hij dacht: Ik moet weg, weg van de plek waar ik haar blijf zien, horen en ruiken. En, ik laat geen briefje achter, maar meld haar de boodschap op haar mobiel, voor het geval ze toch haar inbox opent. Toen hij dit deed en het maximum van 164 tekens op het scherm slingerde, strede woede, angst, bezorgdheid, pijn en verbijstering om voorrang. Hij rondde zijn 'bericht' af met:

Sarah, je bent voor mij de dierbaarste die ik ken! Kom in godsnaam terug! Je David.

Zijn hoofd was als een vulkaan die op uitbarsten stond. De ene na de andere desperate gedachte kwam in hem boven. Hij kon de stroom aan wangedachten, destructieve, naïeve, zinloze impulsen niet meer houden. Er brak een dijk in zijn binnenste.

'Sarah, pijnig me niet zo,' murmelde hij in zichzelf. 'Nee, wat moet ik nu? Ik ga kapot, ik doe me wat aan; ik bel overal in de straat aan om je te zoeken; ik schakel alles en iedereen in om je te vinden. Desnoods verzoek ik de gemeentelijke vuilnisdienst om in alle hoeken en gaten van de stad naar je te zoeken. Ik plak signalementen op bomen, ruiten en lantaarnpalen, zoals mensen doen als een kat van huis is weggelopen. Ik zal en moet je vinden! Kom toch terug!

Ik zal voortaan de was doen, 's morgens die prachtige jurken, nylons, de kledingsetjes die je maar wil, voor je klaarleggen; vanaf nu zal ik de boodschappen doen. God niet weer; nee, niet weer verlaten worden door een vrouw die me innig lief is. Schatje, ik zal het bed voorverwarmen, je de peignoir aanreiken als je uit bad stapt, je liefkozen, je verwennen met heel mijn hebben en houden, wat ik wellicht – wie zal het zeggen?- nog nooit heb gedaan.'

Uitgeput liet hij zijn hoofd op tafel rusten. Het duizelde hem. Hij probeerde zijn adem te

reguleren. Na een paar minuten kalmeerde hij, keek op en overzag de spullen om hem heen. Alles deed hem pijn aan de ogen. Hij moest weg, en gauw.

Resoluut regelde hij wat hij meende te moeten regelen: kostbaarheden van zichzelf achter slot en grendel zetten, een koffer uit de rommelkamer halen en deze voor ten minste twee weken vullen met kleren, toiletartikelen, ofwel met het overlevingspakket voor de kersverse single. Toen hij daar binnenkwam, zag hij dat er al twee koffers weg waren. Ze had dus werkelijk al gepakt! In hun slaapkamer trof hij nog maar nauwelijks spullen van haar aan. Behalve haar juwelen, haar toiletspullen, enkele dierbare voorwerpen, waaronder gek genoeg zelfs de foto's van hun tweeën, was ook haar garderobe grotendeels verdwenen. Beneden miste hij haar laptop en fototoestel!

Even schoot het door hem heen dat ze wellicht ook zijn rekening geplunderd had. Te gek voor woorden, dat ik dit ga denken, vond hij, maar toch.

Voor de zekerheid veranderde hij alle codes, van rekeningen en verzekeringen, en van de e-mailadressen waarop nog attachments stonden voor zijn boekhouding op zijn laptop, die hij uiteraard meenam. Dat deed hem eraan denken dat ze wel een zakelijke rekening had en allerlei adressen en zakelijke gegevens van hem op haar laptop had staan: ze was immers zijn manager en visitekaartje naar de wereld van de kunsthandel!

Opnieuw dacht hij dat dit een groot misverstand moest zijn, dat hij zich afschuwelijk vergiste en dat ze dadelijk gewoon met een alleszins acceptabele verklaring voor de feiten achter haar hartenkreet zou komen.

Terwijl hij zijn tanden stond te poetsen en zichzelf in de spiegel aankeek, overwoog hij daarom of hij niet gewoon kon blijven. Of hij niet eerst met Casper of iemand anders moest bedenken wat het verstandigst was. Nog voor hij die gedachte volledig gevormd had, barstte hij in tranen uit. Volkomen van de kaart zocht hij de donkerte van hun slaapkamer op waar hij in ieder geval voor de duur van de nacht rust vond.

Ook toen hij in hun praktisch ingerichte vakantiehuisje terug naar zijn bed liep, hooguit tien meter over de weliswaar ijskoude linoleum vloerbedekking, realiseerde hij zich dat hij niet het warme lichaam van zijn geliefde aan zou treffen, dat hij ook deze nacht verder alleen door moest brengen. Terug in zijn holletje onder de dekens kon hij niet in slaap komen; hij luisterde naar de stilte, slechts verbroken door het ruisen van de bomen in het bos rondom de chalets en de waterval in de verte aan het einde van het dal. Een uil liet zijn roep horen, twee, drie keer, als wilde hij hem troost bieden in de eenzaamheid van de nacht. Een zwak maanlicht viel door een

kier in het slaapkamergordijn. Hij keek ernaar, terwijl zijn gedachten weer terug gingen naar het fatale moment. Welke aanwijzing heb ik nu eigenlijk, vroeg hij zich af.

Wat heb ik de laatste tijd gedaan of gezegd dat niet goed bij haar viel; wat heb ik nagelaten? Hij trok hun gezamenlijke activiteiten van de laatste weken na. Een verjaardagsfeest bij hun vriend Marko, een bijeenkomst van de vereniging van liefhebbers van expressionistische schilderkunst in Laren en - hij zou het bijna vergeten - hun bezoek aan de jaarlijkse huiskamerpoëziedagen bij hen in de wijk. Verder dan het zelfverwijt dat hij in hun vrije tijd vooral zijn vriend Casper had opgezocht en bij de werkgesprekken misschien wat kort en ongeïnteresseerd gereageerd had, kwam hij niet. Hij probeerde het eens anders te benaderen: 'Wat was hem de laatste tijd minder of misschien zelfs helemaal niet bevallen? Wat had hij irritant aan haar gevonden of althans aan haar activiteiten?'

De laatste maanden was ze een enkele maal nog 'op atelier' geweest, zoals hij dit in kleine kring noemde, waarbij ze de ene keer met één van de vele haar bekende galeriehouders langs was gekomen om, zoals zij het omschreven had, 'oriënterend te praten over nieuwe mogelijkheden in het expositiecircuit' en een andere keer een in zijn werk geïnteresseerd zakenman had meegenomen.

Het was vlak na hun zomervakantie naar Zuid-Frankrijk, herinnerde hij zich nu. Ze kwam binnen met een rossige Engelsman. De man was gekleed in een bontjas, in de zomer! Vanaf het moment dat hij over de drempel van zijn atelier kwam, gruwde hij al van hem.

'Hello, pleased to meet you,' lachte de man hem toe.

'Ja, David, we waren op weg naar de tentoonstelling van een klant van meneer Basman, dus ik dacht...', vulde Sarah aan.

'Natuurlijk, welkom, kijk gerust rond, steek uw neus in mijn kunstzaken,' reageerde hij, de man nauwelijks een blik waardig gunnend.

Hij had wat zitten rommelen in de papieren op zijn bureautafel, zich nadrukkelijk afzijdig gehouden, eigenlijk in afwachting van het vertrek van de man.

'Wat ben je toch een hufter, een lomperik,' had Sarah hem die avond toegebeten, 'kun je nu niet één keer belangstelling tonen, desnoods veinzen, voor een potentiële klant? Ik sloof me uit en wat doet meneer? In nog geen minuut tijd alle hoop op serieuze interesse van een vermogend iemand doen verdwijnen.'

'Ja, vermogend was hij, de fat.'

'David, je bent hopeloos.'

'En jij niet minder,' beet hij haar onverwacht fel toe. 'Ik heb er een hekel aan als je zo doet, als je bijna jezelf verkoopt aan zo'n klant. Ik ruik de onechtheid op afstand al, bah. En als je me nou van te voren even zou waarschuwen, dan kan ik me er nog op instellen. Je weet dat ik er een hekel aan heb, als mensen zomaar bij me binnenvallen.'

'Ja, sorry hoor, ben je nog steeds niet aan mij gewend? Godverdomme, ik kon niet anders, de...'

'Laat maar, dit heeft geen zin. Volgende keer beter. Even bellen lijkt me toch niet zo moeilijk?'

Stilletjes had Sarah zich teruggetrokken, ze leek beledigd, maar zeker had hij dat ook toen niet geweten.

Hij moest misschien verder terug in de tijd om een antwoord te vinden, maar die gedachte stond hem op dat moment niet aan. Onwillekeurig raakten zijn gedachten verdwaald in de Ardenner nacht en viel hij in slaap.

Ongeveer een maand nadat hij Sarah voor het eerst had ontmoet, samen met zijn vriend Casper, vierde David de opening van zijn tweede tentoonstelling in de nieuwe galerie van de jonge Meesters, in de Hofstad. Twee jaar eerder, na een moeizame tijd van zoeken, proberen, opnieuw beginnen, waarbij voor elk doek gold dat er tientallen schetsen en tekeningen aan vooraf waren gegaan - had hij voorzichtig enkele doeken aan de aan de weg timmerende Haagse galeriehoudster toevertrouwd. Ze waren bij diens klandizie in goede aarde gevallen en dat had David het gevoel gegeven op de goede weg te zijn. In die eerste periode waren zijn schilderijen in olieverf, maar dan in menshoog formaat, zoals Francis Bacon nogal eens deed. Hij had het vooral gezocht in portretten, zoals zijn grote voorbeeld Picasso. Daarnaast weidde hij zich ook aan klassieke mythologische en Bijbelse thema's, zeker omdat hij eigenlijk nooit het moment had kunnen vergeten waarop hij in één van de kunstboeken van zijn lerares, mevrouw Lamers, een enorme afbeelding van Michelangelo's David had gezien. Die reuzendoder -en naamgenoot- had een grote indruk op hem gemaakt. Uiteraard zocht hij verder naar een eigen stijl, een combinatie van het figuratieve en abstracte. Hij wilde de gezichtsuitdrukking van zijn modellen zo scherp mogelijk weergeven, maar dit tegen een zo abstract mogelijk decor.

De voorbereiding was nogal rommelig verlopen. Was hij voorheen al niet bepaald stipt in het ordenen van zijn zaken, nu zat er duidelijk de klad in. Hij kon zijn gedachten er niet bij houden,

hoewel hij wist dat hij tempo moest maken, bijvoorbeeld om op tijd alle doeken netjes ingelijst en ingepakt te hebben voor transport naar de galerie. Hij was nogal snel geïrriteerd als iets tegenzat of iemand hem niet meteen begreep. Zelfs Casper kreeg er van langs, zonder enige aanwijsbare aanleiding. Hij had hem gevraagd twee resterende schilderijen in te pakken en naar Den Haag te rijden, toen bleek dat hij niet alles in één keer vervoerd kreeg met zijn bestelautootje. Hij had echter met Meesters afgesproken dat alles voor sluitingstijd aangeleverd werd, twee dagen voor de opening. Casper had op zijn antwoordapparaat geantwoord dat hij niet kon helpen omdat hij zelf belangrijke werkzaamheden had.

'Dan laat je die toch even voor wat ze zijn,' belde hij prompt terug: 'dit is een noodsituatie. Ik kan verdomme nooit van je op aan. Zuipen ja, en achter de vrouwen aanzitten, over kunst lullen, dat kun je als de beste, maar je vriend een handje toesteken, dat is te veel gevraagd!'

Casper had hem even laten uitrazen en vervolgens droogjes geantwoord: 'David, ik sta in een file in de buurt van Gelsenkirchen. Helaas...'

'O, sorry, Casper, 'murmelde hij, ' ik zoek snel verder. Tot overmorgen.'

'Tja, David, succes ermee en tot dan.'

Door ternauwernood nog een bestelbusje te huren had David de levering van de schilderijen nog voor elkaar weten te krijgen.

De slordigheid uitte zich ook in de wijze waarop hij zijn werk aangeprezen had en mensen uitgenodigd. Op aanraden van Meesters had hij samen met hem een aantal advertenties laten plaatsen, maar niets extra's of origineels gedaan om de dag onder de aandacht te brengen. Pas twee weken voor de opening had hij de persoonlijke uitnodigingen op de bus gedaan, zonder veel uitleg of opsmuk bij wat toch een belangrijk moment voor hem moest zijn.

Hij had zich de dagen voor de tentoonstelling daar zelfs schuldig over gevoeld. Bij het maken van het lijstje van genodigden kwam hij overigens niet erg ver. Het confronteerde hem met het gebrek aan wat hij zelf maar betitelde als 'normale, sociale contacten'. En als hij dan contact met iemand had, dan zorgde hij er wel voor dat het misliep. Hij dacht aan zijn relatie met Pauline, die hem er eigenlijk op had gewezen dat liefde niet van één kant komt, aan Veronica, die hem veel, zo niet alle aandacht en liefde had gegeven, maar wie hij de uitdrukking 'uit het oog uit het hart' wel heel nadrukkelijk aan den lijve had laten ondervinden. En als hij zo lomp bleef doen tegen Casper zou die vriendschap ook geen lang leven beschoren zijn.

Gelukkig had hij al een jaar eerder het contact met zijn leermeesteres Veronica hersteld door haar uit te nodigen voor zijn examententoonstelling aan de academie. In een brief had hij destijds zijn excuses aangeboden voor de wel erg lange stilte die hij had laten vallen sinds hij

verhuisd was: lomp en onvolwassen gedrag; voor het feit ook dat hij te koppig was geweest om in te zien dat zij hem gevormd had en niemand anders; dat hij zich abrupt van haar had willen bevrijden, zich zogenaamd bekneeld en beperkt had gevoeld enzovoort. Ze had hem teruggeschreven met enkele, maar veelzeggende woorden:

Lieve David,

'Ik verheug me op het weerzien!'

.

Veronica

Hij was blij dat ze er nu weer was en hij wist zeker dat hij het contact met haar niet meer zou verliezen. Ook Casper was er. Casper was hem dierbaar, niet alleen als geestverwante in de kunst, maar ook vanwege zijn droge humor, zijn vermogen in een paar woorden heel duidelijk zijn wil te laten blijken. Bovendien was het een man die je kon vertrouwen en die, waar mogelijk, bereid was een handje te helpen, hetgeen hem, zo eerlijk was hij dan wel, nu erg goed uitkwam. Hij had nog overwogen of hij Pauline, zijn ex, zou uitnodigen, maar had er op het laatste moment van afgezien. Hij voelde zich nog niet sterk genoeg de ongetwijfeld rake opmerkingen te pareren, die zij, zo wist hij uit ervaring, over zijn werk zou maken.

David zuchtte. Hij stond op en stak zijn hoofd onder de kraan om wat te drinken. Terwijl hij terugliep naar zijn bed bedacht hij weer wat hem dagen vóór en zelfs tijdens die tentoonstelling het meest had beziggehouden: de vraag of zij wel of niet zou komen.

Wat hem zelden of nooit overkwam, gebeurde toen wel: hij had 's nachts urenlang wakker gelegen, voortdurend de film van enkele weken daarvoor teruggdraaiend; te beginnen bij de aankomst op het terras: de uitgelaten club mensen, waaruit zij zich losgemaakt had, haar benen en billen vlak voor hem, de eerste blik, het eerste teken van genegenheid toen ze het toilet uitkwam, de eerste woorden, zijn stomme vragen en reacties... Hij had zich voor zijn kop kunnen slaan dat hij zo arrogant had gereageerd: 'Fijn om te horen dat je me wat tijd gunt.' Hij had zich destijds, daar in zijn Haagse appartementje, in het holst van de nacht een borrel ingeschonken, wetend dat hij niet voor niets de kluts kwijt was, dat hij verliefd was, verliefd op een vrouw die hij slechts even gezien had en wellicht nooit meer zou ontmoeten.

En hoe was het op de dag zelf geweest? Er resteerde nu nog een gevoel van teleurstelling, een gemis, hoewel de tentoonstelling, achteraf beschouwd, een geslaagde onderneming was geweest.

Op de dag van zijn tot dan toe artistiek belangrijkste waarheid, vrijdag 20 juli, liep de knusse, bescheiden galerie in het centrum van de stad aardig vol, vlak nadat eigenaar Meesters de gasten welkom had geheten. Zijn vader en zussen waren er, Casper was er; hij was tevreden, tenminste, met de belangstelling. Hij had Veronica, zijn gids van het allereerste uur uitgenodigd en gevraagd een welkomstwoordje te spreken.

'Het is alweer een hele tijd geleden, David, te lang eigenlijk,' zei ze terwijl ze hem goed in zich opnam. 'Wat ben je mager geworden, jongen,' zei ze bezorgd, terwijl ze hem omhelsde. En alsof ze zijn intiemste gevoelens had geraden: 'Liefdesperikelen?'

Hij glimlachte wat meewarig en bood haar een drankje aan. Veronica had professioneel gesproken. Aan het einde van haar introductie had zij de gasten en toevallige voorbijgangers namens hem uitgenodigd om vooral kritisch naar zijn werk te kijken en er met hem van gedachten over te wisselen.

Hij was verguld geweest met de woorden die ze gebruikt had om zijn werk te typeren, had haar uitvoerig bedankt voor de waardering van zijn nieuwe werk, dat zij niet alleen expressief en doorleefd had genoemd, maar ook 'bij de tijd' en 'inspirerend voor ieder die de beeldende kunst en met name de schilderkunst een warm hart toedraagt.' Hij genoot daarna ook wel van de reacties van hem bekende en onbekende bezoekers. Maar er had iets geknaagd. Het leek toch of hij fysiek wel, maar geestelijk niet aanwezig was, alsof hij, terwijl hij in gesprek was met een gast, zijn gesprekspartner niet interessant genoeg vond: hij keek steeds naar de ingang van de galerie in de hoop haar daar te zien opduiken, net zoals hij haar vanaf zijn barkruk van het toilet bijna op hem af had zien komen en haar voor het eerst had mogen aankijken, daar in dat restaurant in Scheveningen.

In plaats daarvan zag hij Veronica in gesprek met twee kunstkenaars: Van der Grinten, de onvermijdelijke recensent van de Haagse Courant en zijn oud-docent van de academie, Johan Damen. Johan stond bekend als maker van realistische portretten in een veelkleurig decor en abstracten die in de verte deden denken aan maanlandschappen. Hij kon vertellen over de psychologie achter het geportretteerde gezicht; hoe je als schilder de tragiek, de melancholie of juist het geluk het dichtst kon benaderen in de verstilde mimiek die het kleurenmengsel op het doek toch moest opleveren. Het zou hem dan ook niets verbazen als de criticus hem de volgende dag als een volgeling van Johan D. zou betitelen. En eigenlijk kon hij hem daarin niet helemaal ongelijk geven.

Maar voortdurend waren zijn gedachten afgedwaald, terwijl de bezoekers aan zijn tentoonstelling langs hem en zijn schilderijen liepen; terwijl Meesters druk in de weer was om zijn klandizie te behagen en tot koop van een werk aan te zetten; terwijl de tijd verstreek die hem deze middag restte om haar te midden van zijn werken te ontmoeten.

Net als Veronica en Johan hadden vrijwel alle bezoekers hem met loftuigen overladen. Toch bleef hij hiervoor min of meer onaangedaan, een compliment kon slechts uitgesproken worden door iemand die niet aanwezig was. De gedachten aan wat hij allemaal had kunnen - zelfs moeten- doen, beheersten hem zodanig dat hij nog krampachtiger dan toch al in zijn aard lag, reageerde op alle blijken van waardering.

'Ja, in gedachten ziet het er prachtig uit, maar tot actie overgaan, ho maar,' mompelde David in het holst van de nacht. Dat had Casper hem toen al duidelijk gemaakt.

Casper had hem bij binnenkomst enigszins meewarig aangekeken en zich, misschien ook door zijn kribbige opstelling in het laatste telefoongesprek, vrij snel teruggetrokken achter een stevig glas droge witte wijn. Pas toen het wat minder druk werd, was hij op hem af gelopen en had hij hem aangesproken: 'Zo, jongen, vertel me nu maar eens wat er allemaal in jou omgaat, hoe je de loftuigen, dit feestelijke boeket complimenten in jouw bovenkamer gaat rangschikken.'

'Eerlijk gezegd is me daar zeker de helft van ontgaan; ik wist niet wat ik er mee aan moest en dat zal voorlopig nog wel zo blijven.' Hij had Casper aangekeken, wat nerveus gelachen en over iets anders willen beginnen toen Casper hem bij zijn arm had gepakt en gezegd: 'Je leek soms wel een begrafenisondernemer in plaats van een man die in het zonnetje gezet wordt.' En toen, zonder enige omhaal van woorden: 'Waarom heb je haar niet gewoon uitgenodigd?'

Hij was geschrokken, wist niet wat hij moest zeggen en stamelde, terwijl Casper hem doordringend aankeek: 'Ik heb haar adres, haar naam niet kunnen vinden.'

'Och, smoesjes, je kunt die zo op internet vinden, je tikt haar naam in en je vindt ten minste een aantal treffers in het digitale telefoonboek.'

'Toe maar, wrijf het er maar in; ik zit me nu nog te ergeren over het feit dat ik zoiets niet gedaan heb. Dit was inderdaad een prachtige gelegenheid geweest haar mijn wereld binnen te loodsen!' Casper had niets meer gezegd en was hoofdschuddend weggelopen: hij had pret voor tien gehad.

Maar vrouw Fortuna was David toch gunstig gezind, juist op een moment dat zijn

gedachtewereld weer volledig gevuld werd met trivialiteiten, routinehandelingen en de dagelijkse afleidingen. Ongemerkt was zij al weer uit zijn gedachten verdwenen.

Er waren weken voorbijgegaan, weken waarin hij druk in de weer was geweest met het onderhandelen over de verkoop van zijn werken, aanzetten had gedaan tot een reeks aquarellen en ook op zoek was gegaan naar een tweede werklocatie voor de herfst. Door een tip van de oude Meesters om nu eens serieus reclame te maken voor zijn werken, had hij enkele stukken al snel voor een behoorlijk bedrag weten te verkopen; ook de zeefdrukken van die werken liepen goed en zo kon hij het zich permitteren zijn werkterrein te verbreden. Hij had besloten de zomer in het buitenland door te brengen, niet alleen om nieuwe inspiratie op te doen en eventueel wat te werken, maar ook om andere mensen te ontmoeten dan Haagse of andere Zuid-Hollandse ingewijden in de kunstwereld.

Hij wilde een locatie in Zuid-Europa, waar hij vooral exotische plekjes kon vinden voor naturalistisch werk, een eenvoudig onderkomen om de ongetwijfeld ongenadige zon buiten te sluiten als hij dat wilde en voldoende rust had om te werken. Via Google bevond hij zich in enkele ogenblikken in azuurblauwe baaien of in bebost berggebied met idyllische watervallen. Een oneindige stroom appartementen, gîtes en pensions schoot voorbij; het duizelde hem en daarom had hij besloten te rade te gaan bij het reisbureau in de stadspassage.

Net nadat hij de gracieuze, overkoepelde winkelstraat had betreden en zijn blik over het voor hem liggende negentiende-eeuws decor had laten gaan, zag hij in een ooghoek een glimp van iemand die weliswaar uit zijn gedachten was, maar in zijn onderbewuste tot in detail was opgeslagen. Zijn hersenen sloegen groot alarm op het moment dat hij stilhield en zijn hoofd in een ruk op haar richtte. Zij bukte zich net over haar fiets, bij de ingang van de poort, waarbij het decolleté van haar zwarte blouse de rondingen van haar borsten even wat meer vrij spel liet, ontsloot de fiets en keek pas weer op toen ze aanstalten maakte haar rechtervoet op de trapper te zetten. Ze keek hem recht aan. Hij gloeide van top tot teen, maar vermande zich en liep met een grote grijns op haar toe. 'Hallo, Sarah was het toch, niet? Hoe maak je het?' Hij wist niet hoe gauw hij zich van zijn beste kant moest laten zien en daarom vervolgde hij: 'Wat leuk je te zien? Heb je even tijd voor ...?'

Hij hield even in en zag hoe zij geamuseerd en ontspannen naar hem stond te kijken, niets zei, maar alleen keek, zich abrupt van hem afwendde, haar fiets weer in de stalling plaatste en afsloot.

'Goed, wat stel je voor?' vroeg ze op een toon die ze misschien wel dagelijks met een van haar vriendinnen bezigde, maar die ook verraadde dat ze dagelijks in het centrum van de stad te

vinden was.

'Ik weet wel een leuke gelegenheid, hier net om de hoek,' zei hij, van binnen juichend en daardoor bijna struikelend over zijn woorden, intussen tijd nemend om de juiste vervolgzin te formuleren.

Maar ze was hem voor. 'Ik hoorde van een kennis van me,' loog zij, 'dat jij onlangs een tentoonstelling hebt gehad bij Meesters,' terwijl ze naast hem kwam lopen en haar tas over haar schouder hing.

'Dat klopt.'

'Schilder je al lang?'

'Ik ben inderdaad een schilder, zij het dat ik regelmatig moet klussen om de winkel draaiende te houden, maar sinds de laatste, tweede expositie gaat het een stuk beter, moet ik zeggen.'

'Mooi voor je. Ik had je werk graag gezien.'

De adrenaline spoot door Davids aderen en hij vroeg zich af of dit een belangstelling veinzende reactie was of een regelrecht verzoek om een uitnodiging. Intussen zocht Sarah koortsachtig naar antwoord op de vraag of ze via haar vader of één van de haar bekende galeriehouders meer over hem had gehoord. Ze schatte in van niet.

Hij reageerde niet op haar opmerking en zocht naar een leeg tafeltje op het terras dat ze inmiddels bereikt hadden.

'Wat wil je drinken?' vroeg hij obliagaat, nerveus om haar nabijheid en het wonderlijke van de situatie.

'Deze keer geen cola, maar een cappuccino,' zei ze lachend, daarbij refererend aan hun eerste ontmoeting.

En voor mij nog geen bier, maar ook een cappuccino,' antwoordde hij, terwijl hij de ober wenkte. Hij keek haar aan en lachte, enigszins ontspannen, nu het ijs gebroken was.

'Ik had niet gedacht dat jij je met kunst bezighield,' nam ze de draad van het gesprek weer op.

'O, waarom niet?' vroeg hij oprecht.

'Je leek me meer een zakenman of een sporter, zo stoer als je daar destijds aan de bar van die strandtent zat.'

'Ik ben blij dat ik de gelegenheid heb om dat beeld wat aan te vullen, in ieder geval te corrigeren.'

'O, dat hoeft je niet te doen, hoor, ik vond het wel grappig.' Terwijl ze dat zei, keek ze even voor zich uit, sloeg haar rechterbeen over haar linker en streek haar rokje glad.

De koffie werd geserveerd en David realiseerde zich dat ze hem nu alle ruimte gaf om zichzelf te zijn, de verkramptheid die ze ongetwijfeld had waargenomen, van zich af te schudden; ze stelde

hem gerust en wachtte af.

'Wat brengt jou naar het centrum van de Hofstad?' vroeg hij.

'O, ik woon hier vlakbij,' zei ze luchtig, 'en ik heb een zakelijke afspraak, om elf uur, dus over een uurtje.' Ze nam een slok koffie en draaide haar bovenlijf nu nadrukkelijk naar hem toe. Meteen voelde hij een duizeling opkomen, maar wist die te onderdrukken door vlug te reageren op haar bijna achteloos uitgesproken woorden: 'Dus jij bent wel een zakenvrouw?'

'Ja,' en nu wachtte ze even, om zijn reactie goed te kunnen beoordelen, 'je zult het niet geloven, maar ook ik houd me met kunst bezig, met schilderkunst zelfs.'

Hij had verbaasd en tegelijk verheugd opgekeken en in haar gezicht gelezen dat ook zij content was....

'O, daarom wist je van mijn tentoonstelling?'

'Ja, en ik was ook van plan om te komen, maar ik werd diezelfde ochtend gebeld voor een dringende kwestie, een spoedgeval, zou je kunnen zeggen.' Ze loog zonder een spier te vertrekken, maar toen hij niet reageerde, keek ze van hem weg. Nu hoorde ze de stem van haar vader weer door de telefoon galmen: 'Zeg, weet je, Sarah, ik las een recensie over het werk van die Van Roosmalen dat jij had willen gaan bekijken. Niet slecht, hoor!'

Op het moment dat Sarah wegkeek, keek hij naar haar. Hoe sierlijk beweegt ze haar handen, hoe smaakvol is ze gekleed, dacht hij. Ze droeg een kort, grijs, flanellen rokje, strak, maar de volle, gespierde dijen benadrukkend, en daarboven een zwart bloesje met vernuftig decolleté dat ook nu haar bijna gekmakend fraaie borsten subtiel uit liet komen. Hij wist: ze was een lust voor het oog, maar ook een vrouw met wilskracht, zo zag hij in het lijnenspel in haar gezicht waarin twee donkere ogen vanonder dunne oogleden en een scherpe wenkbrauwlijn hem nu strak aankeken.

'Ik ben wel tevreden over de tentoonstelling,' loog hij op zijn beurt, want er was maar één ding dat hij gewild had en dat was dat zij was gekomen. Maar hij besepte dat hij alsnog de kans had om zijn werk aan haar te tonen, maar dan moest hij wel een visje uitwerpen, zij het voorzichtig. Daarom vervolgde hij met: 'Ik heb begrepen dat er wel wat werken verkocht zijn. Niet slecht, in een omgeving waarin het wemelt van de kunstenaars.'

'Dat is inderdaad niet slecht, en ik kan het weten, want ik ben er vrijwel dagelijks mee bezig.'

Hij keek verrast op. 'Leg uit.'

'Ja, ik behartig de belangen van kunstenaars bij hun galerie, probeer zo gunstig mogelijke provisies te regelen en soms vertegenwoordig ik ook galeriehouders op beurzen, probeer werk te promoten, te verkopen.'

'Dus je bent een soort kunstmanager?'

'Nou ja , zo zou je het kunnen noemen,' zei Sarah lachend. 'Je kunt het misschien beter vergelijken met een zaakwaarnemer, zoals in de voetbalwereld. Zo iemand heeft, net als ik, een aantal professionals, voetballers, onder zijn hoede. Officieel ben ik 'een handelsvertegenwoordiger in beeldende kunst.' '

'Klinkt goed,' zei hij. Hij dacht even na en, terwijl hij zichzelf even zag als de talentvolle voetballer die op het punt stond op het lijstje van een profclub geplaatst te worden, boog hij voorover en vroeg: 'Kun je mij ook onder contract nemen?' Hij was erin getrapt. Niet hij had haar aan het lijntje, maar zij hem.

Sarah vertrok geen spier, maar wist dat zij de kaarten in handen had: 'Ik zou dat wel willen doen, maar dan moet ik eerst enkele van je werken zien.'

Hij wilde niets liever dan haar een privétoonstelling aanbieden en vroeg daarom, zo beheerst als hij kon, wanneer het haar schikte: 'Jij hebt immers een drukke agenda.' 'De komende weken zit ik helemaal vol, maar ik beloof je dat ik je zal bellen voor een afspraak, een zakelijke afspraak,' lachte ze met de verleidelijkste lach die ze in huis had.

'Dat komt mij ook goed uit, want ik sta op het punt om na een aantal drukke weken op vakantie te gaan,' zei hij, ook in een poging haar charme te neutraliseren.'

'En waar voert de reis heen, als ik vragen mag?'

Een paar weken Italië, Frankrijk of misschien wel Griekenland, ook om nieuwe inspiratie op te doen,' zei hij in het jargon van de kunstenaar, maar in zichzelf bedacht hij meteen dat hij met haar verschijning voorlopig meer dan genoeg inspiratie had!

'O, heerlijk, een Grieks eiland, met zon, zee en zeldzame beelden,' zei ze nadrukkelijk allitererend.

'Overigens, als je wil, kun je een indruk krijgen van mijn werk via internet. Ik heb sinds kort een site, heel simpel: www.davidvanroosmalen.nl.' Terwijl hij dit zei, reikte hij haar zijn visitekaartje aan.

'Oké.' Sarah was in gedachten nog even elders, op een eiland, keek plots op haar horloge en maakte aanstalten om te betalen.

Nu moet ik duidelijk zijn, ging het door David heen, en dus laten zien dat ze me meer waard is dan een toevallige ontmoeting met een vakgenoot. Enfin...'Sarah, deze ronde is voor mij en de volgende hopelijk ook,' lachte hij, terwijl hij haar verleidelijk aankeek. 'Als ik tenminste niet platzak ben na mijn vakantie...Het was me een genoegen.'

'Ja, David, mij ook. Ik wens je in ieder geval een prettige vakantie en bel je over een aantal weken!' Ze stond op, gaf hem een hand en verdween heupwiegend uit zijn gezichtsveld.

Was het de eerste keer dat ze zijn naam had uitgesproken? Hij dacht het wel. Zijn hoofd zat vol van haar en de rest van zijn lijf nog veel meer. Het liefst had hij meteen een vakantie voor twee geboekt en haar de bestemming laten kiezen. Duizelig liep David het restaurant binnen om te af te rekenen.

Hij was naar huis gegaan, zijn hoofd vol verwachtingen en ideeën. Hij had het gevoel gehad dat hij een heel belangrijk doelpunt had gescoord.

Sarah's vertrek

Wat een gruwel. Dat het zover moest komen. Ze had nooit gedacht dat een mens zover kon zinken. Terwijl ze haar spullen bijeen raapte op die zaterdag dat haar man met zijn vriend Casper uit eten ging, -'een hapje eten,' grinnikte ze- voelde ze een pijn die ze niet eerder had gevoeld. Bijna besloot ze haar besluit om bij hem weg te gaan ongedaan te maken. Maar ze wist diep in zich dat de schaamte om haar daden groter was dan het verlangen om bij hem te zijn. Want dat wist ze ook: dat ze ondanks de stupiditeiten die ze tegenover hem begaan had, van hem was blijven houden. Ze dacht terug aan de keer dat ze elkaar voor het eerst ontmoet hadden: nog kon ze een glimlach niet onderdrukken bij de gedachte aan zijn wat onbeholpen avances, zijn al te doorzichtige toenaderingspogingen op het Haagse terras. Ook op hun jaren samen kon ze met voldoening, ja geluk, terugkijken. Hoe ze samen gereisd hadden, hoe ze voor hem geposeerd had, ervan genoten had hoe hij tegenover derden over haar pochte, als hij zijn doeken tentoonstelde of gewoon onder vrienden sprak over de spannende lijnen op een schilderij die haar lichaamscontouren probeerden te volgen en -bedacht ze nu- daar vaak, verdomd vaak, in slaagden.

Ze liep naar boven, pakte haar cosmeticaset, haar lingerie, haar sieradenkistje, plukte alles wat ze in haar twee koffers aan kleding en schoenen kwijt kon uit haar kledingkast, de foto's van haarzelf en natuurlijk de poseerkiekiejes van hun huwelijk van haar nachtkastje. Haar handzame en met kostbare gegevens gevulde laptop, fotocamera, reisgidsen en agenda en adresboekje, geld en verzekeringspapieren: die had ze al als handbagage in de gang gezet.

Ze daalde de monumentale trap met haar koffers af, zette die in de gang en keek nog eens rond of ze niets vergeten was. O, ja, misschien toch nog eens op de huiscomputer kijken. Wie weet kon ze nog een en ander repareren of ongedaan maken. Helaas stonden daar geen recente gegevens in: David zou van nu af de problemen moeten oplossen, in ieder geval zijn eigen boontjes moeten doppen, zijn computer inclusief. Heel even had ze de aanvechting om hem ten afscheid toch inzicht te geven in haar handel en wandel. Maar dat zou ze ook te zijner tijd via e-mail kunnen doen, onderweg, in het buitenland, als ze dat echt wilde... Uiteraard had ze haar mobiel onklaar gemaakt en een nieuwe aangeschaft, waarmee ze alleen in noodgevallen prepaid wilde opereren.

Terneergeslagen pakte ze de koffers in de gang op, trok de voordeur achter zich dicht, zette haar bagage op de achterbank van haar Mini en reed de stad uit.

Natuurlijk had ze haar voorzorgsmaatregelen genomen, voor het geval het plan dat ze had bedacht, zou mislukken. Ze had zelf valse nummerborden op haar auto aangebracht, ze had een vakantiehuisje in Italië geboekt, om eventueel als toevlucht te gebruiken, en een huisje in Frankrijk. Het laatste zogenaamd voor hun beider vakantie. David had geen bezwaar gemaakt en geroepen dat hij dit jaar niet al te ver van huis wilde, 'in ieder geval niet buiten Europa.' Dit in verband met mogelijke, nieuwe opdrachten. Aangezien het de laatste twee jaar nou niet geweldig liep met de reguliere verkoop van zijn recente werken en hij daardoor al te sterk op zijn reputatie begon te leunen, om niet te zeggen, eigenlijk een beetje in de vergetelheid dreigde te raken, had zij daar heel snel mee ingestemd, ja, hem zelfs licht verwijtend gewezen op nieuwe kansen in een nieuwe omgeving'.... Des te makkelijker kon zij manoeuvreren.

Haar werkelijke bestemming was echter een heel andere...Ze wist dat ze, althans voorlopig, terecht kon bij een heel oude vriendin van haar, Shamalie, die, zoals ze Sarah in een brief had laten weten, het erg leuk zou vinden als zij haar vanuit het verre Nederland zou komen bezoeken. Ze kende Shamalie nog van de middelbare school: een rond, Singalees meisje, met gitzwart haar en dito ogen en een goudgele huid. Wanneer ze lachte, liet ze zowel haar ogen als een rij smetteloos witte tanden fonkelen. Na het plotse overlijden van haar vader -een beloftevol ingenieur die in de leer was bij Shell, maar bij een bezoek aan een olieplatform zich verstapt had en te pletter was geslagen op een boei - moest ze noodgedwongen met haar moeder en twee broertjes terug naar hun vaderland. Daar runde de familie van moeders kant een restaurant in Kandy, de tweede stad van het eiland. Daar waren zij hoe dan ook welkom én een aantal extra handen was goed te gebruiken. Daar konden zij op allerhande wijze op steun rekenen, in Nederland daarentegen zou het gezin vrijwel zeker jarenlang tot de bijstand veroordeeld zijn geweest. Sarah had het spijtig gevonden dat ze vertrok: ze had het exotische en warme, bijna aandoenlijk gastvrije van Shamalie en haar familie altijd heel erg op prijs gesteld, misschien ook wel omdat het een schril contrast vormde met de Hollandse mentaliteit, thuis, zoals haar vader haar altijd bezwoer: 'We ontvangen alleen gasten op afspraak.' Na haar vertrek correspondeerden de twee meiden, zeker in hun schooltijd, maar ook in de eerste jaren daarna regelmatig. Pas toen de eerste serieuzere relaties van Sarah zich aandienen en Shamalie trouwde, verstomde het contact. Met David had Sarah het nooit over Shamalie gehad en ze wist zeker dat hij ook nooit maar één brief van haar onder ogen had gehad.

Ze keek op haar horloge en wist dat ze nog genoeg tijd had voor haar vlucht naar Colombo, alvorens ook maar één van haar Nederlandse bekenden zou bedenken dat ze via Schiphol het land zou verlaten. Voor de zekerheid had ze een aantal vermommende attributen gekocht: een wel heel ouderwetse zonnebril en een breedgerande hoed. Ze parkeerde haar oude Mini in de